

AC-0787

M. Com. (Sem. IV) Examination

April / May - 2015

Financial & Management Accounting : Paper - X

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

સૂચના

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
M. Com. (Sem. 4)

Name of the Subject :
FINANCIAL & MANAG. ACCOUNTING : P. - 10

Subject Code No. : 0 7 8 7 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :

Student's Signature

- (૨) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નોના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.
(૩) જરૂરી ગણતરીઓ જવાબના ભાગરૂપે ગણવામાં આવે છે.

પ્રશ્ન-૧(૧) નીચે આપેલ માહિતી પરથી વસ્તુની વેચાણ કિંમત નક્કી કરો :

૧૦

કાયમી મિલકતોમાં રોકાણ રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦
કાર્યશીલ મૂડીમાં રોકાણ રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦
અંદાજીત વેચાણ ૪,૦૦,૦૦૦ એકમો
સ્થિર ખર્ચા રૂ. ૮,૦૦,૦૦૦
ઈચ્છિત વળતરનો દર વાર્ષિક ૨૮%
એકમ દીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. ૧૦

- (૨) અમી કંપની લિ.ના ધંધામાં મંદી પ્રવર્તે છે. અને તેના માલની માંગ ઘટી રહી છે. પરિણામે કંપનીની કમાણી અને ડિવિડંડ પણ વાર્ષિક ૫%ના દરે ઘટી રહ્યા છે. જો પાછલા વર્ષનું ડિવિડંડ રૂ. ૧૫ હોય અને વળતરનો જરૂરી દર ૧૮% હોય તો ઈકવીટી શેરની ચાલુ કિંમત કેટલી હશે?

પ્રશ્ન-૨ એક કંપની બે વસ્તુ 'પી' અને 'ક્યુ' નું ઉત્પાદન કરે છે. આગામી વર્ષના બજેટ અંગેની માહિતી નીચે ૧૩ મુજબ છે :-

	વસ્તુ-પી	વસ્તુ-ક્યુ
બજેટ મુજબ ઉત્પાદન અને વેચાણ (એકમો)	૪૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
વેચાણ કિંમત એકમ દીઠ રૂ.	૨૫	૫૦
કુલ પડતર એકમ દીઠ રૂ.	૨૦	૪૦
મશીન કલાકો / એકમ દીઠ	૨	૧
મહત્તમ વેચાણના શક્ય એકમો	૬૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦

સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વાર્ષિક રૂ. ૯,૬૦,૦૦૦ અંદાજવામાં આવે છે. બજેટ મુજબનું ઉત્પાદન કરવા માટે પૂરેપૂરા વપરાતા મશીન કલાકને આધારે કંપની સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચનો સમાવેશ કરે છે.

બજેટની ચર્ચા દરમ્યાન મેનેજીંગ ડિરેક્ટર જણાવે છે કે ઈષ્ટતમ નફો મેળવવા ઉત્પાદન મિશ્રણ બદલવું જોઈએ.

માર્કેટીંગ મેનેજર સૂચવે છે કે નવી વસ્તુ 'સી' નું ઉત્પાદન કરવું જેનો એકમ દીઠ મશીન કલાક ૧.૫ થાય છે. આ માટે વધારાનું મૂડી રોકાણ રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ થશે. અને વધારાનો સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચ વાર્ષિક રૂ. ૬૦,૦૦૦ થશે. વસ્તુ 'સી' નો એકમ દીઠ ચલિત ખર્ચ રૂ. ૨૧ અંદાજવામાં આવે છે.

જરૂરી છે :-

(૧) બજેટ મુજબની નફાકારકતા દર્શાવતું પત્રક.

(૨) વસ્તુ 'પી' અને 'ક્યુ' નું સુધારેલ મિશ્રણ જે ઈષ્ટતમ નફો દર્શાવે.

(૩) કંપની વસ્તુ 'પી' કે 'ક્યુ' બંનેમાંથી એક કે જે ઓછો નફો આપે છે તે બંધ કરવા માંગે છે. અને તેને બદલે વસ્તુ 'સી' નું ઉત્પાદન કરવા માંગે છે. વસ્તુ 'સી' ની વેચાણ કિંમત એવી રીતે નક્કી કરો કે વધારાની રોકાયેલ મૂડી પર ૧૫% વળતર મળે અને ઉપર (૨) માં મળતો નફો જળવાઈ રહે?

અથવા

પ્રશ્ન-૨ (અ) એક પેદાશ અંગે નીચેની માહિતી મળે છે:-

૧૩

પ્રત્યક્ષ માલસામાન	કુલ પડતરના ૭૦%
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	કુલ પડતરના ૨૦%
પરોક્ષ ખર્ચ	કુલ પડતરના ૧૦%
વેચાણ કિંમત	રૂ. ૯૦,૦૦૦

એવું અંદાજવામાં આવે છે કે આગામી વર્ષમાં માલસામાન અને મજૂરીના દરમાં અનુક્રમે ૨૦% અને ૧૦% વધારો થશે, આમ થવાથી વર્તમાન નફો ૨૦% જેટલો ઘટશે. હાલનો નફાનો દર જાળવી રાખવા માટે આવતા વર્ષે કેટલી કિંમત રાખવી જોઈએ?

(બ) રતન લિ. નીચેના અંદાજો સાથે એક વસ્તુ બજારમાં મૂકવા માંગે છે.

એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત (રૂ.)	માંગ એકમો (હજારમાં)
૩૦.૦૦	૪૦૦
૩૧.૫૦	૩૮૦
૩૩.૦૦	૩૬૦
૩૪.૫૦	૩૪૦
૩૬.૦૦	૩૧૫
૩૭.૫૦	૨૮૦
૩૯.૦૦	૨૪૦

પડતર અંગે માહિતી :-

પ્રત્યક્ષ માલસામાન	એકમ દીઠ રૂ. ૧૨
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	એકમ દીઠ રૂ. ૩
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચ	એકમ દીઠ રૂ. ૩
વેચાણ ખર્ચ	વેચાણના ૧૦%
સ્થિર ઉત્પાદન ખર્ચ	રૂ. ૧૪,૪૦,૦૦૦
વહીવટી ખર્ચ	રૂ. ૧૦,૮૦,૦૦૦

મહત્તમ નફો કમાવવા માટે વેચાણ કિંમત નક્કી કરો.

પ્રશ્ન-૩

એબીસી લિ.નું તા. ૩૧/૩/૨૦૧૪ ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :-

૧૨

દેવા	રૂ.	મિલકતો	રૂ.
ઈકવીટી શેર મૂડી (દરેક રૂ. ૧૦ના)	૨,૦૦,૦૦૦	ચોખ્ખી સ્થિર મિલકતો	૮,૦૦,૦૦૦
અનામતો	૧,૬૦,૦૦૦	ચાલુ મિલકતો	૫,૦૦,૦૦૦
૧૪%ની પ્રેફરન્સ શેર મૂડી	૬૦,૦૦૦		
૧૫%ના ડિબેન્ચર્સ	૫,૦૦,૦૦૦		
૨૦%ની મુદતી લોન	૨,૮૦,૦૦૦		
ચાલુ દેવા	૧,૦૦,૦૦૦		
	૧૩,૦૦,૦૦૦		૧૩,૦૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી :-

- (૧) ઈકવીટી શેરનો સરેરાશ બજાર ભાવ રૂ. ૩૦ છે. આવતા વર્ષે અપેક્ષિત ડિવિડંડ ૨૪% છે. ડિવિડંડની ૧૧% ના દરે વૃદ્ધિ થાય છે.
- (૨) કંપનીને લાગુ પડતો કરવેરાનો દર ૪૦% છે.
- (૩) રાખી મુકેલી કમાણીની મૂડી પડતર, ઈકવીટીની મૂડી પડતરથી ૨% ઓછી છે.
નીચેના જવાબ આપો :-
(૧) ડિવિડંડ વૃદ્ધિ મોડેલ હેઠળ ઈકવીટીની મૂડી પડતર શોધો.
(૨) ચોપડે મૂલ્ય ભારને આધારે કંપનીની ભારિત સરેરાશ મૂડી પડતરની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૩

અનુ લિ. ના તા. ૩૧/૩/૨૦૧૨ના રોજના પાકા સરવૈયામાંથી નીચેની માહિતી લેવામાં

૧૨

આવી છે :-

	રૂ. લાખમાં
ઈકવીટી શેર મૂડી	૨૦૦
૧૨% ના ડિબેન્ચર્સ	૨૦૦
મુદતી લોન (વ્યાજ ૧૮%)	૬૦૦
	૧,૦૦૦

- (અ) કંપનીની ભારિત સરેરાશ મૂડી પડતર નક્કી કરો. કંપની સતત વાર્ષિક ૨૦% લેખે ડિવિડંડ ચૂકવી રહી છે.
- (બ) જો રૂ. ૧૦૦ ના શેરનો બજાર ભાવ રૂ. ૧૬૦ હોય તો તેમાં શું તફાવત પડશે?
- (ક) બંને અનુમાનો મુજબ મૂડી પડતર પર આવકવેરાની શું અસર થશે તે નક્કી કરો. આવકવેરાનો દર કંપનીઓ પર ૪૬% છે.

પ્રશ્ન-૪

ટુંકનોંધ લખો (ગમે તે ત્રણ)

૧૫

- (૧) ધંધો બંધ કરવાનો નિર્ણય
- (૨) રાખી મુકેલ કમાણીની મૂડી પડતર
- (૩) કિંમતનીતિને અસર કરતા પરિબળો
- (૪) પોર્ટફોલિયો સંચાલનના હેતુઓ
- (૫) રોકાણ અને સફ્ટો
- (૬) રૂપાંતર પડતર
- (૭) મૂડીની સીમાંત પડતર

ENGLISH VERSION

- Instructions :**
- (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
  - (2) Figures to the right side indicates full marks of the questions.
  - (3) Necessary calculation as a part of your answer.

Question -1(1) Work out the selling price of the product from the following information : 10

- Investments : Fixed assets Rs. 5,00,000
- Investments : working capital Rs.5,00,000
- Budgeted volume : 4,00,000 units.
- Fixed costs Rs. 8,00,000
- Desired return 28% per annum.
- Variable cost per unit Rs.10.

(2) Ami Ltd. faces a slack business and demand for its product is declining. Consequently , company's earning and its dividend also are declining at the rate of 5% per annum. If dividend paid during last year was Rs.15 and the required rate of return is 18% , what will be current market price of equity share ?

Question -2 A company produces two products 'P' and 'Q'. The budget for the next year is as under :- 13

	Product-P	Product-Q
Budgeted production and sale (Units)	40,000	80,000
Selling price Rs/unit	25	50
Total cost Rs/unit	20	40
Machine Hours/unit	2	1
Maximum sales potential (units)	60,000	1,00,000

The fixed expenses are estimated at Rs. 9,60,000. The company absorbs fixed overheads on the basis of machine hours which are fully utilised by the budgeted production.

When the budget was discussed, the Managing Director stated that the product mix should be altered to yield optimum profit.

The Marketing Director suggested that he could introduce a new product 'C', each unit of which takes 1.5 machine hours. However capital outlay of Rs. 2,00,000 would be needed, and additional fixed overheads of Rs. 60,000 would be incurred. The variable cost of product 'C' was estimated at Rs. 21 per unit.

Required :-

- (1) Profitability statement as per budget.
- (2) Revise the product mix based on data given 'P' or 'Q' to yield optimum profit.
- (3) The company decides to discontinue either product 'P' or 'Q' whichever is giving lower profit and proposes to substitute product 'C' instead. Fix selling price of product 'C' in such a way as to yield 15% return on additional capital employed besides maintaining the same overall profit as envisaged in (2) above.

OR

Question-2(A) Following information is available of a product:-

13

Direct material	70% of total cost
Direct labour	20% of total cost
Over heads	10% of total cost
Sales price	Rs. 90,000

It is estimated that the rate of material and labour will increase at 20% and 10% in the following year, by that the present profit will go down by 20%. What will be the price for the next year to maintain the present profit margin ?

(B) Ratan Ltd. wants to launch a product in the market with following estimates:-

Sales price (per unit)	Demand in units (in thousand)
30.00	400
31.50	380
33.00	360
34.50	340
36.00	315
37.50	280
39.00	240

Cost details :-

Direct material	Rs.12.00 per unit
Direct labour	Rs. 3.00 per unit
Variable overhead	Rs. 3.00 per unit
Sales expenses	10% of sales
Fixed production cost	Rs. 14,40,000
Administrative expenses	Rs. 10,80,000

Determine the sales price to earn maximum profit.

Question-3 The balance sheet of the ABC Ltd. as on 31/3/2013 is as under :-

12

Liabilities	Rs	Assets	Rs
Equity capital(each of Rs.10)	2,00,000	Net fixed assets	8,00,000
Reserves	1,60,000	Current assets	5,00,000
14% preference shares	60,000		
15% Debentures	5,00,000		
20% Term loan	2,80,000		
Current liabilities	1,00,000		
	13,00,000		13,00,000

Additional information :-

- (1) The average market price of equity shares is Rs.30. The expected dividend in the next year is 24%. The dividend grows at 11%.
- (2) The tax bracket of the company is 40%.
- (3) The cost of retained earning is 2% less than cost of equity capital.

Answer the following :-

- (1) Calculate the cost of equity under dividend growth model.
- (2) Calculate the weighted average cost of capital of the company using the book value weights.

OR

Question-3 The following information has been extracted from the Balance-Sheet of Anu Ltd. as on 31/3/2-13.

12

	Rs. in lakhs.
Equity share capital	200
12% Debentures	200
18% Term loan	600
	1,000

- (a) Determine the weighted average cost of capital of the company. It had been paying dividends at a consistent rate of 20% p.a.
- (b) What difference will it make if the current market price of the Rs.100 share is Rs.160.
- (c) Determine the effect of income-tax on the cost of capital under both assumptions. Income tax rate is 46%.

Question-4 Write short notes (any **three**)

15

- (1) Shut down decision
  - (2) Cost of retained earning
  - (3) Factors affecting on product pricing
  - (4) Objectives of portfolio management
  - (5) Investment and speculation
  - (6) Conversion cost pricing
  - (7) Marginal cost of capital
-